

УДК 378

DOI <https://doi.org/10.32840/1992-5786.2019.64-1.32>**І. В. Мозуль**

кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри теорії та методики початкової освіти Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ДО НАВЧАННЯ ПРИРОДОЗНАВСТВА УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Заклади вищої освіти здійснюють підготовку майбутнього вчителя до професійної педагогічної діяльності. Лише підготовлений, компетентний учитель, який володіє теоретичними знаннями та вміє застосовувати їх на практиці, може здійснювати формування природознавчої компетентності у молодших школярів.

Професійна готовність вчителя початкової школи має багатокомпонентну структуру і включає спрямованість на педагогічну діяльність, гуманістичний світогляд, високий рівень культури, індивідуальні психологічні особливості, педагогічні знання, професійні уміння і навички, володіння методологією та технологіями навчання, педагогічні здібності та якості особистості, які сприяють досягненню високих результатів у навчанні та вихованні учнів.

На основі аналізу праць учених ми визначаємо педагогічні умови як комплекс заходів педагогічного процесу, що забезпечують успішну підготовку майбутнього вчителя початкової школи до формування предметної природознавчої компетентності у молодших школярів. Під педагогічними умовами підготовки студентів ми розуміємо спеціально організовані обставини, що впливають на розвиток їхніх професійних та особистісних якостей, формування знань, умінь і навичок, досвіду діяльності та забезпечують результативність освітнього процесу закладів вищої освіти у формуванні готовності майбутніх учителів початкової школи до організації навчальної діяльності.

Нами було визначено та обґрунтовано педагогічні умови інтенсифікації підготовки студентів до формування у молодших школярів предметної природознавчої компетентності:

- використання активних форм організації навчання студентів (дискусій, рольових ігор, тренінгів, проєктів), організація групової навчальної діяльності;*
- розроблення та впровадження навчальної дисципліни «Навчання природознавства в сучасній початковій школі»;*
- залучення майбутніх учителів до самостійної пізнавальної діяльності, спрямованої на формування у молодших школярів предметної природознавчої компетентності;*
- орієнтація завдань педагогічної практики на формування у молодших школярів предметної природознавчої компетентності.*

Проблема підвищення ефективності та якості професійної підготовки студентів може бути вирішена шляхом удосконалення процесу навчання, яке здійснюється по лінії впровадження нових форм і методів навчання, актуалізації його змісту, інтенсифікації навчання. Ключем до розв'язання зазначеної проблеми є підпорядкування діяльності викладачів і студентів досягненню загальної мети – підготовки майбутніх учителів початкових класів до формування у молодших школярів предметної природознавчої компетентності.

Ключові слова: *майбутні учителі, професійна підготовка, учні початкової школи, педагогічні умови, природознавча компетентність.*

Постановка проблеми. Перед вітчизняними закладами вищої освіти поставлено завдання підготувати майбутніх учителів початкової школи до реалізації у подальшій професійній діяльності нового змісту освіти, яка ґрунтується на формуванні ключових і предметних компетентностей. Лише підготовлений, компетентний учитель, який володіє теоретичними знаннями та вміє застосовувати їх на практиці, може здійснювати формування природознавчої компетентності у молодших школярів.

Аналіз наукових досліджень дозволяє прийти до висновку, що професійна готовність вчителя початкової школи має багатокомпонентну

структуру й включає спрямованість на педагогічну діяльність, гуманістичний світогляд, високий рівень культури, індивідуальні психологічні особливості, педагогічні знання, професійні вміння й навички, володіння методологією та технологіями навчання, педагогічні здібності та якості особистості, які сприяють досягненню високих результатів у навчанні та вихованні учнів. Готовність вчителя визначається співвідношенням у його педагогічній діяльності сформованих професійних знань та умінь, професійною зорієнтованістю.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Професійна підготовка вчителя становила й

продовжує становити інтерес багатьох дослідників, які зосереджують увагу на таких питаннях: психологічні основи професійного становлення вчителя (О. Леонт'єв, С. Рубінштейн); формування педагогічної майстерності (І. Зязюн, Л. Кондрашова, В. Семиченко); професійна компетентність учителів (Н. Бібік, І. Зимняя, О. Овчарук, О. Пометун, Л. Хоружа, А. Хуторський); готовність до педагогічної діяльності (А. Алексюк, В. Бондар, М. Євтух, Н. Кузьміна, В. Сластьонін, С. Сисоєва, О. Ярошенко). Теоретико-методичні засади професійно-педагогічної підготовки вчителів початкової школи розглядаються в дослідженнях О. Дубасенюк, С. Мартиненко, О. Матвієнко, О. Пехоти, Г. Тарасенко, Л. Хомич, І. Шапошнікової та інші.

Дослідження, присвячені питанням готовності до педагогічної діяльності (А. Войченко), психологічним особливостям готовності до навчання в педагогічному вищі (М. Левченко), формуванню готовності майбутнього вчителя початкових класів до педагогічного моделювання (Н. Бахмат), педагогічним умовам формування готовності майбутнього вчителя початкових класів до особистісно орієнтованого навчання молодших школярів (Ю. Шаповал), формуванню в учителів загальноосвітніх шкіл готовності до засвоєння передового педагогічного досвіду (О. Ярошенко), формуванню готовності майбутніх педагогів до професійної діяльності (Т. Шестакова) не вичерпують усіх питань, які постають сьогодні перед вищою педагогічною освітою, а проведені вченими дослідження не вичерпують усіх питань підготовки майбутнього вчителя початкової школи до навчання природознавства у початковій школі.

Мета статті. Головна мета цієї роботи – проаналізувати педагогічні умови формування готовності майбутніх учителів початкових класів до навчання природознавства учнів початкової школи.

Виклад основного матеріалу. Ефективність будь-якої діяльності залежить від спеціально створених педагогічних умов. Процес підготовки майбутнього вчителя початкової школи в цьому сенсі не є винятком.

У філософському розумінні поняття «умова» визначається як категорія, в якій відбивається ставлення предмета до тих чинників, завдяки яким вона виникає та існує. Особливістю умови є те, що вона сама собою, без діяльності не може перетворитися на нову дійсність, продукувати її, вона лише створює можливість нової речі як зумовленої [8, с. 531].

За Великим тлумачним словником сучасної української мови «умова» розкривається з кількох позицій: як «обставини, особливості реальної дійсності, за яких відбувається або здійснюється що-небудь»; «правила, які є або встановлені в тій чи іншій галузі життя, діяльності, які забезпе-

чують нормальну роботу чого-небудь»; «необхідна обставина, яка уможливує здійснення, створення, утворення чого-небудь або сприяє чомусь» [2, с. 1295]. Отже, умова – це необхідна обставина, яка забезпечує можливість здійснення чи створення чогось або сприяє чомусь.

Педагогічні умови – це така сукупність чинників і компонентів навчального процесу, що свідомо впроваджується в педагогічну діяльність, щоб забезпечувати успішність і результативність перебігу освітнього процесу.

У контексті підготовки майбутнього вчителя початкової школи до формування предметної природознавчої компетентності у молодших школярів заслуговує на увагу дослідження С. Русскова, в якому виділено загальні та спеціальні педагогічні умови професійної підготовки вчителя до виховання учнів.

До загальних педагогічних умов відносять педагогічні обставини, що необхідні та достатні для нормального функціонування педагогічного процесу у вищій школі, незалежно від профілю підготовки фахівця.

С. Руссков виділяє такі загальні умови: загальна мета підготовки фахівця; зміст загальної підготовки; наявність певної системи підготовки; педагогічні принципи; загальні педагогічні форми та методи підготовки фахівців у вищих навчальних закладах; формування у майбутніх учителів нового педагогічного мислення; наявність творчої працюючих фахівців; морально-психологічний клімат; матеріально-технічна база навчання.

Мета, завдання і зміст, зумовлений ними, врахування місцевих і регіональних особливостей під час визначення змісту підготовки фахівців, використання нетрадиційних форм і методів підготовки, мотиваційна направленість, наявність спеціальної матеріально-технічної бази (музеї, художні виставки, експонати) – ці педагогічні умови належать до спеціальних, оскільки забезпечують підготовку вчителя до професійно-творчої діяльності у вихованні молодших школярів [6].

На основі аналізу праць вчених (М. Звереві, В. Манько, О. Митник та інших) ми визначаємо педагогічні умови як комплекс заходів педагогічного процесу, що забезпечують успішну підготовку майбутнього вчителя початкової школи до формування предметної природознавчої компетентності у молодших школярів. У рамках нашого дослідження під педагогічними умовами підготовки студентів розуміємо спеціально організовані обставини, що впливають на розвиток їх професійних та особистісних якостей, формування знань, вмінь, навичок і досвіду діяльності та забезпечують результативність освітнього процесу закладів вищої освіти у формуванні готовності майбутніх учителів початкової школи до формування у молодших школярів природознавчої компетентності.

У нашому дослідженні доцільно спиратися на працю Л. Ковальчук [4], у якій до педагогічних умов, що забезпечують результативність формування готовності майбутнього педагога до інноваційної професійної діяльності зараховують такі: спрямованість майбутнього педагога на професійно-педагогічну діяльність відповідно до фаху; ґрунтовна теоретична і практична підготовка до професійно-педагогічної діяльності (під час вивчення педагогічних дисциплін, проходження різних видів педагогічної практики); ґрунтовна теоретична і практична підготовка в галузі відповідної науки, предмет якої викладатиме майбутній педагог; моделювання інноваційного навчального середовища у процесі вивчення студентами педагогічних дисциплін; співпраця профільних кафедр університету в організації науково-педагогічних досліджень студентів.

Визначимо педагогічні умови, реалізація яких може забезпечити позитивний вплив на феномен підготовки майбутніх учителів початкової школи до формування у молодших школярів предметної природознавчої компетентності, який ми досліджуємо.

У процесі виокремлення педагогічних умов ми враховували те, що успіх виділення цих умов залежить від: 1) чітко визначеного результату, якого потрібно досягти; 2) усвідомлення того, що педагогічний процес може успішно функціонувати за наявності сукупності необхідних для цього умов.

Отже, на основі аналізу психолого-педагогічної й методичної літератури, вивчення сучасного стану професійної підготовки майбутніх учителів та її особливостей було визначено та обґрунтовано педагогічні умови інтенсифікації підготовки студентів до формування у молодших школярів предметної природознавчої компетентності:

- використання активних форм організації навчання студентів (дискусій, рольових ігор, тренінгів, проєктів), організація групової навчальної діяльності;

- розроблення та впровадження навчальної дисципліни «Навчання природознавства в сучасній початковій школі»;

- залучення майбутніх учителів до самостійної пізнавальної діяльності, спрямованої на формування у молодших школярів предметної природознавчої компетентності;

- орієнтація завдань педагогічної практики на формування у молодших школярів предметної природознавчої компетентності.

Визначаючи першу педагогічну умову – формування мотивації студентів шляхом цікавої, правильної, структурованої, різноаспектної, орієнтованої на формування предметної природознавчої компетентності у молодших школярів подачі навчального матеріалу, ми керувалися

дослідженнями О. Дубасенюк та Л. Мороз, які визначали, що мотиваційний компонент є базисним, і від його сформованості значно залежить сформованість інших компонентів [3; 5].

Зазначимо, що перша педагогічна умова, яка стосується мотиваційного компонента, має бути забезпечена вже на початковому етапі «входження» в педагогічну діяльність, що забезпечується у процесі вивчення студентами навчальної дисципліни «Навчання природознавства в сучасній початковій школі», коли відбувається активне опанування майбутніми вчителями професійно значущими знаннями та розвиток у них прикладних умінь і творчого ставлення до реалізації природознавчої діяльності з учнями.

Щоб підсилити мотивацію, необхідно навчальний матеріал зробити цікавим, взаємопов'язаним, орієнтованим на досягнення особистісно-значущих цілей. Тому викладачі домагалися того, щоб виклад матеріалу, його послідовність і способи подання були різноманітними, доступними й зрозумілими для студентів. Таким чином, ми підтримували у студентів постійний інтерес до вивчення як природознавства, так і методики його навчання.

Вдосконалення форм і методів підготовки майбутнього вчителя до формування у молодших школярів предметної природознавчої компетентності реалізується шляхом поєднання групових та індивідуальних форм навчальної діяльності.

Важливою складовою частиною оптимізації процесу підготовки майбутніх вчителів до формування у молодших школярів предметної природознавчої компетентності є групова навчальна діяльність – форма організації навчання у малих групах студентів, об'єднаних загальною навчальною метою під опосередкованим керівництвом викладача, в якій присутня співпраця між учасниками. Групова навчальна діяльність дає змогу реалізувати природне прагнення до спілкування, взаємодопомоги та співпраці.

Для нас цікавою виявилася думка О. Ярошенко про те, що групова навчальна діяльність в гомогенних групах може бути успішною, якщо завдання навчальної частини диференційовані на три варіанти: завдання першого варіанта виконують учні або студенти з високим рівнем навчальних можливостей, другого варіанта – з середнім рівнем, третього – з низьким рівнем [9, с. 164].

Як наголошує О. Ярошенко, для групової навчальної діяльності характерні такі ознаки: єдина мета і спільна мотивація; поділ діяльності на функціонально зв'язані складники; інтеграція індивідуальних дій в єдину діяльність групи; спільне співпереживання успіху у навчанні; самоуправління й саморегуляція навчальних дій; єдиний простір та одночасність здійснення навчальної роботи всіма членами групи; колективна оцінка й гласність досягнутих результатів [9, с. 93].

У процесі організації групової навчальної діяльності здійснюється орієнтація на формування комунікативних та соціальних компетентностей – навичок роботи в групі та команді, здатності продуктивно співпрацювати з партнерами, міжособистісне спілкування. Групова навчальна діяльність висуває перед викладачем важливе завдання – розвивати в студентів уміння діяти спільно.

Педагогічна доцільність та ефективність навчального спілкування в групі як чинника активізації процесу засвоєння та формування знань доведена, адже успішний навчальний процес відбувається в процесі складної взаємодії спілкування й навчальної діяльності, що має позитивний вплив на розвиток інтелектуальних і комунікативних умінь, рівень засвоєння знань.

Забезпечення цієї мети пов'язане з умінням вчителя початкової школи організувати спільну навчальну діяльність учнів. Експериментально доведено, що найкращі результати дає оптимальне чергування періодів індивідуальної та групової навчальної діяльності [9].

Групова навчальна діяльність використовувалася нами на практичних заняттях, для виконання пошукових і дослідницьких завдань, для організації та проведення позакласної й позаурочної діяльності учнів початкової школи з природознавства, для реалізації проектів та інших творчих робіт.

До сукупності педагогічних методів, які позитивно впливають на процес становлення готовності студентів факультетів початкової до навчання природознавства, ми відносимо використання проблемних ситуацій (проблемне навчання). Процес підготовки студентів буде ефективнішим, якщо в ньому будуть представлені засоби, які активізують самостійний рух думки й увесь розумовий процес загалом. Проблемна ситуація активізує діяльнісний стан мозку, зумовлює прогресивні зміни в розумовому та особистісному розвитку студентів. Вона являє собою пізнавальне утруднення, непорозуміння, яке стимулює пізнавальні потреби майбутнього вчителя. Проблемне навчання базується на конструюванні творчих навчальних завдань, що стимулюють навчальний процес, змушують студентів мислити, підвищують їхню загальну пізнавальну активність, формують професійну спрямованість, сприяють виробленню психологічної установки на подолання пізнавальних труднощів. Проблемне навчання має велику спонукальну силу і позитивно впливає на мотиваційний компонент готовності до навчання природознавства [7].

Друга педагогічна умова – розроблення та впровадження навчальної дисципліни «Навчання природознавства в сучасній початковій школі» – реалізується з допомогою ретельного аналізу та

оптимізації освітньо-професійних програм підготовки майбутніх учителів початкових класів, навчальних програм дисциплін психолого-педагогічного, природничо-наукового та методичного циклів, в межах вивчення яких можуть формуватися природничі й методичні знання студентів, без яких майбутній вчитель не може формувати предметну природознавчу компетентність у молодших школярів. Забезпечення організації освітнього процесу, здатного акумулювати професійний досвід, традиції та інновації як умова оптимізації підготовки майбутніх учителів початкових класів припускає, по-перше, міждисциплінарний підхід до професійної освіти майбутніх учителів, по-друге, включення в навчальний процес курсів з інноваційним змістом, орієнтованих на досягнення поставлених цілей.

Для забезпечення цієї умови ми розробили спецкурс «Навчання природознавства в сучасній початковій школі» та вдосконалили методи підготовки майбутнього вчителя до формування у молодших школярів предметної природознавчої компетентності (навчання в групах, проблемне навчання, організація та проведення спостережень, дослідів, екскурсій). Підготовка майбутніх учителів початкової школи у закладах вищої освіти відбувається під час викладання дисциплін природничо-наукового циклу. Зважаючи на те, що мета навчання окремих дисциплін не передбачає комплексної підготовки майбутніх учителів до формування у молодших школярів предметної природознавчої компетентності, то вихід із такої ситуації вбачаємо у впровадженні в освітній процес спецкурсу «Навчання природознавства в сучасній початковій школі». Нами було розроблено навчальну та робочу програму цієї варіативної дисципліни.

Проблема якості підготовки майбутнього вчителя початкових класів полягає не лише в тому, які знання, уміння та навички набуваються, але й у тому, яким чином вони набуваються. Тому наступним елементом забезпечення ефективності професійної підготовки майбутніх учителів до формування предметної природознавчої компетентності молодших школярів є активізація їхньої самостійної роботи. Студент повинен залучатися до самостійного пошуку в розв'язанні професійних завдань ще в студентські роки, оскільки сучасний педагог весь час змушений діяти в умовах змін і невизначеності.

Третя умова, що забезпечує успішність формування готовності студентів до формування предметної природознавчої компетентності у молодших школярів – це залучення майбутніх учителів до активної самостійної пізнавальної діяльності. Сутність цієї умови полягає в тому, щоб забезпечити кожному студенту в процесі пізнавальної діяльності таку позицію, за якої б він

сам здійснював пошук рішення певного професійного завдання, обирав методи й засоби, відповідав би за одержаний результат. Для цього доречно використовувати різні форми взаємодії (рольові ігри, дискусії, бесіди, комунікативні тренінги тощо). Про успішність реалізації цієї умови можна говорити тоді, коли під час навчального процесу буде забезпечуватися засвоєння інформації на рівня готовності творчого її використання в нестандартних ситуаціях, які моделюють майбутню професію.

Самостійність як інтегративне особистісне утворення є найважливішою умовою в активізації пізнавальної діяльності студентів, де під «активізацією» розуміють реалізацію на практиці принципу активності. Активізація роботи майбутніх учителів початкових класів у процесі професійної підготовки виступає як важлива умова вдосконалення знань студентів, сприяє формуванню умінь і навичок застосовувати здобуті знання на практиці, веде до ґрунтовного й міцного засвоєння знань, що змінює позиції студента в навчальному процесі, перетворюючи його на активного суб'єкта навчання.

Серед вимог, що висуваються до процесу формування самостійності у студентів вищого педагогічного навчального закладу, вирізняються такі: забезпечення тісного зв'язку з реальними завданнями практики викладання природознавства; залучення студентів до розв'язання різноманітних навчальних проблем; передбачення поступового ускладнення завдань частково-пошукового, дослідницького, проблемного характеру; збільшення обсягу практики з природознавства в загальному обсязі годин. Організація самостійної роботи майбутніх учителів на факультетах початкової освіти сприяє формуванню їхньої професійної готовності, зокрема готовності володіти системою знань і умінь та творчо їх використовувати у професійній діяльності та самоосвіті; кваліфіковано і незалежно вирішувати професійні завдання; бачити, самостійно будувати та коригувати професійну діяльність; орієнтуватися в різноманітті навчальних програм, посібників, літератури та вибирати найбільш ефективні в застосуванні до конкретної ситуації; здійснювати саморефлексію для подальшого професійного, творчого зростання та соціалізації особистості [1]. Самостійна діяльність сприяє розвитку активності особистості в навчальному процесі, формуванню пізнавальних інтересів, креативних здібностей, уміння оцінювати й порівнювати свої індивідуальні здібності та можливості, проявляти ініціативність, самостійність, реалізовувати особистісний потенціал.

Наступна, четверта педагогічна умова – доповнення програми педагогічної практики в ЗОШ спеціальними завданнями, спрямованими на

підготовку студентів до формування у молодших школярів предметної природознавчої компетентності. З огляду на те, що освітній процес структурується на основі принципу зв'язку теорії й практики, педагогічна практика є невіддільною складовою частиною системи професійної підготовки майбутнього вчителя. Активну педагогічну практику студенти проходять на III та IV курсах, тому з метою логічного завершення формування готовності майбутнього вчителя було внесено зміни у навчально-методичне забезпечення шляхом розроблення додаткових завдань до програми зазначеного виду педагогічної практики.

Висновки та пропозиції. Отже, усі перераховані педагогічні умови лише в комплексі забезпечують процес підготовки студентів до формування у молодших школярів предметної природознавчої компетентності; відсутність хоча б однієї з умов може негативно вплинути на рівень формування готовності майбутніх учителів початкових класів до зазначеного виду професійної діяльності.

Список використаної літератури:

1. Алексюк А.М. Организация самостоятельной работы студентов в условиях интенсификации обучения. Київ : Вища школа, 1993. 336 с.
2. Великий тлумачний словник сучасної української мови / Укл. і гол. ред. Т.В. Бусел. Київ, Ірпінь : ВТФ «Перун», 2004. 1140 с.
3. Дубасенюк О.А. Аналіз професійної спрямованості майбутніх учителів як фактор оптимізації технології педагогічної освіти. *Вища педагогічна освіта*. В. 17. 1994. С. 61–65.
4. Ковальчук Л.О. Формування готовності майбутнього педагога до інноваційної професійної діяльності. *Вісник Запорізького національного університету*. 2009. № 1. С. 72–81.
5. Мороз Л.В. Формування готовності викладачів до виховної роботи зі студентською молоддю у методичній діяльності закладів вищої освіти I-II рівнів акредитації : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.04 «Теорія та методика професійної освіти». Київ, 2008. 21 с.
6. Руссков С.П. Подготовка учителей начальных классов к профессионально-творческой деятельности в трудовом воспитании школьников : дис. ... канд. пед. Наук : 13.00.01. 2000. 221 с.
7. Селевко Г. Педагогические компетенции и компетентность. *Сельская школа*. 2004. № 3. С. 29–32.
8. Філософський словник / Під ред. В.І. Шинкарука. 2-е вид., перероб. і доп. Київ : УРЕ, 1986. 800 с.
9. Ярошенко О.Г. Проблеми групової навчальної діяльності школярів: дидактико-методичний аспект : монографія. Київ : Станиця, 1999. 245 с.

Mozul I. Pedagogical conditions of formation of future teachers' readiness for the studying of natural science by primary pupils

Higher education establishments prepare the future teacher for professional pedagogical activity. Only a trained, competent teacher who possesses theoretical knowledge and is able to apply it in practice can make the formation of natural scientific competence among junior pupils.

The professional readiness of the primary school teacher has a multicomponent structure and includes a focus on pedagogical activities, a humanistic worldview, a high level of culture, individual psychological features, pedagogical knowledge, professional skills and abilities, possession of methodology and teaching technologies, pedagogical skills and personality traits that contribute to the achievement of high results in teaching and upbringing of students.

On the basis of the analysis of the scientists' works we define the pedagogical conditions as a complex of measures of the pedagogical process, which ensure the successful preparation of the future teacher of primary school to the formation of junior pupils' subjective scientific competence. We understand the pedagogical conditions of students' training as specially organized circumstances that influence the development of their professional and personal qualities, the formation of knowledge, skills and abilities, experience and ensure the effectiveness of the educational process of higher education institutions in shaping the readiness of future teachers of primary school to organizing their educational activities.

We have identified and substantiated the pedagogical conditions for students' intensifying training to the formation of junior pupils' subjective scientific competence:

- using active organizational forms of training the students (discussions, role-playing games, trainings, projects), usage of group educational activities;*
- development and implementation of the educational discipline "Teaching of natural science at modern primary school";*
- involvement of future teachers in independent cognitive activity, aimed at formation of primary pupils' subjective scientific competence;*
- orientation of pedagogical practical tasks on formation of primary pupils' subjective scientific competence.*

The problem of increasing the efficiency and quality of students' professional training can be solved by improving the learning process, which is carried out by introduction of new forms and methods of training, updating its content, intensifying the training. The key to solving this problem is the subordination of the activities of teachers and students to the achievement of the overall goal – the future primary school teachers training for the formation of primary pupils' subjective scientific competence.

Key words: *future teachers, professional training, primary pupils, pedagogical conditions, natural scientific competence.*